

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-143.2019.01>

УДК 378.147;371

Адобовська М. В.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

В статті розглядаються організаційно-педагогічні умови застосування інтерактивних технологій у підготовці майбутніх учителів географії до професійної діяльності. Розглядається визначення поняття “організаційно-педагогічні умови” у науково-педагогічній літературі. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя географії до професійної діяльності в рамках нашого дослідження розглядаються в умовах застосування інтерактивних технологій.

В роботі запропоновано наступні організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх учителів географії: створення оптимальних умов для підвищення мотивації навчальної діяльності студентів шляхом застосування інтерактивних технологій; застосування інтерактивних технологій для моделювання проблемних професійно-комунікативних ситуацій; активізація пізнавальної діяльності із застосуванням інтерактивних технологій. Також представлені методи реалізації вище зазначених організаційно-педагогічних умов.

У статті обґрунтовуються переваги застосування інтерактивних технологій для формування готовності до професійної діяльності майбутніх вчителів географії та пропонуються перспективи подальшого розвитку удосконалення застосування інтерактивних технологій в професійній підготовці майбутніх учителів.

Ключові слова: *організаційно-педагогічні умови, інтерактивні технології, підготовка майбутніх вчителів до професійної діяльності, мотивація навчальної діяльності, імітаційне моделювання, метод case-study, активізація пізнавальної діяльності.*

В умовах соціальних та економічних перетворень вітчизняного суспільства пріоритетним стало завдання досягнення сучасної якості освіти. Основна ідея модернізації професійної підготовки майбутніх вчителів географії полягає в тому, щоб як мінімум створити умови, що дозволяють студентам в навчально-виховному процесі розвивати професійно-важливі якості особистості, а як максимум – створити життєздатну, розвивальну систему, засновану на інноваційних технологіях науково-педагогічної освіти, яка дозволить досягти високої якості підготовки вчителя нового типу, здатного зайняти особистісно-гуманну позицію по відношенню до вихованців і до себе. До того ж майбутні

учителі потребують усвідомлення, що робота вчителя це не тільки підготовки до проведення уроків і перманентного аналізу власної діяльності, але й протягом усієї професійної діяльності готовність до безперервного навчання, удосконалення.

Проблема готовності до різних видів професійної діяльності, визначення шляхів її формування є предметом розгляду багатьох дослідників в сучасній педагогічній психології, педагогіці, соціології. Загальнотеоретичні основи змісту педагогічної освіти розроблено в працях Ю. Бабанський, С. Я. Батишев, І. Зязюн, В. Краєвський, Н. Ничкало, Д. Н. Узнадзе та ін. У науковій літературі приділено велику увагу конкретним видам підготовки майбутніх педагогів: до професійного самовизначення (Д. Алфімов, Г. Єльнікова, Т. Ільїна, В. Курило, І. Підласий, Г. Пономарьова М. Скаткін, А. Харківська Г. Щукіна), проблемі формування особистості вчителя у процесі загальнопедагогічної підготовки (О. Абдуліна, В. Білозерцев, О. Мороз, Г. Пономарьова, Р. Скульський та ін.) інноваційної діяльності і удосконаленню технологій навчання майбутнього вчителя (О. Дубасенюк, І. Дичківська О. Мороз, Л. Петриченко, С. Савченко, Т. Яценко та ін.), розвитку пізнавальної активності студентів (П. Підкасистий, М. Скаткін, Т. Шамова, Г. Щукіна), професійній самоосвіті (В. Бондаревський, О. Горленко, І. Зязюн, М. Рогозіна та ін). Питанню готовності до професійної діяльності майбутнього учителя присвятили свої праці М. Дурай-Новакова, В. Сластьонін, Л. Кондрашова, В. Моляко, Пехота. Особливе місце в цьому ряду займають дослідження, присвячені застосуванню інтерактивних технологій. Багатьох вчених привертало увагу теоретичні і практичні підходи до застосування інтерактивних технологій. Цікавість у них визивала як психологічна сторона проблеми – питання активності людини, активізації його навчально-пізнавальної діяльності: Б. Ананьев, Л. Виготський, Д. Дьюї, А. Леонтьев, С. Рубинштейн, Ж. Ж. Руссо і інші, так і педагогічна, – направлена на пошук найбільш дієвих технологій, форм і методів навчання: Я. А. Коменський, А. Макаренко, І. Песталоцці, В. Сухомлинський, К. Ушинський, із сучасних українських дослідників у розробці проблеми інтеракції брали участь: І. Підласий, Л. Пироженко, О. Пометун і інші.

Якісне вдосконалення процесу і результату підготовки майбутнього вчителя географі до професійної діяльності вимагає нового наукового підходу до її організації та складу. При цьому необхідним стає розробка організаційно-педагогічних умов підготовки до професійної діяльності, а також створення умов, що забезпечують ефективність даного процесу, їх теоретичне обґрунтування і перевірка ступеня результативності. Отже, організаційно-педагогічні умови формування готовності до професійної діяльності майбутнього вчителя географії зокрема із застосуванням інтерактивних технологій потребує більш детального вивчення.

Визначити організаційно-педагогічні умови формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів географії із застосуванням інтерактивних технологій.

Метою статті є ґрунтовний аналіз та виокремлення організаційно-педагогічних умов формування у майбутніх учителів географії готовності до професійної діяльності.

У філософському енциклопедичному словнику умова розглядається як існуючий компонент комплексу об'єктів, з наявності якого в разі потреби виникає

існування даного явища. Весь цей комплекс в цілому є достатніми умовами явища. З усіх можливих наборів умов вибирають загальні і отримують необхідні, тобто ті, які виникають кожного разу, коли має місце дане явище [9].

Аналіз наукової літератури показує, що під педагогічними умовами розуміють фактори, які впливають на процес досягнення мети, обставини, що сприяють розвитку навчально-виховного процесу. При цьому педагогічні умови підрозділяють на: 1) зовнішні (позитивні відносини між викладачем і студентом, об'єктивність оцінки навчального процесу, місце навчання і т.п.) і 2) внутрішні (індивідуальні особливості студентів – характер, досвід, вміння, навички, мотивація і т.п.) [6].

Організація трактується як внутрішня упорядкованість, узгодження взаємодії більших чи менших частин системи, обумовлених її моделлю; її сутність визначається сукупністю процесів, дій, які призводять до створення і вдосконалення взаємодії між її складовими частинами [4]. Отже, організаційно-педагогічні умови являють собою комплекс зовнішніх і внутрішніх взаємодій між компонентами системи для поліпшення її ефективності.

Аналіз науково-педагогічної літератури показує, що в даний час існують різні підходи до визначення цього терміну. Наприклад Б. Чижевський вважає що організаційно-педагогічні умови відображають функціональну залежність компонентів педагогічного явища від комплексу об'єктів в різних проявах [10], за словами Н. Болюбаш організаційно-педагогічні умови це сукупність взаємопов'язаних факторів, які необхідні для ціленаправленого процесу формування професійної компетентності з метою формування ключових і базових компетенцій [1]. Ми найбільше згодні з думкою В. Серікова про те, що організаційно-педагогічні умови становлять сукупність об'єктивних можливостей для цілеспрямованого відбору, конструювання елементів змісту й організаційних форм навчання, а також моніторингу й коригування складових педагогічної системи для досягнення дидактичних цілей [7].

Спільною рисою у визначеннях поняття “організаційно-педагогічні умови” є їх спрямованість на поліпшення, вдосконалення розвитку навчально-виховного процесу при вирішенні конкретних дидактичних завдань. Відповідно під організаційно-педагогічними умовами ми розуміємо сукупність факторів, що сприяють розвитку і регулювання педагогічного процесу, взаємодії його явищ і об'єктів для досягнення поставленої мети.

Теоретичний аналіз основних понять дослідження проблеми формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів географії став базою для визначення й обґрунтування організаційно-педагогічних умов та їх формування. Оскільки темою нашого дослідження є застосування інтерактивних технологій при підготовки майбутніх учителів географії, тому всі нижче приведені умови, ми будемо розглядати в даному аспекті. Відповідно з цим, важливі не взагалі всі умови навчання, а лише ті, які сприяють успішному формуванню у студентів готовності до професійної діяльності в якості майбутніх учителів географії із застосуванням інтерактивних технологій.

До організаційно-педагогічних умов використання інтерактивних технологій у підготовці майбутніх вчителів географії до професійної діяльності ми відносимо наступні:

- 1) створення оптимальних умов для підвищення мотивації навчальної

діяльності студентів шляхом застосування інтерактивних технологій;

2) застосування інтерактивних технологій для моделювання проблемних професійно-комунікативних ситуацій;

3) активізація пізнавальної діяльності із застосуванням інтерактивних технологій.

Розглянемо сутність кожної педагогічної умови.

Важливість вирішення проблеми мотивації навчальної діяльності визначається тим, що вона є суттєво необхідною для ефективного здійснення навчального процесу. Відомо, що саме негативне або байдуже ставлення до навчання може бути причиною низької успішності або неуспішності студента. Інтегративні процеси, що відбуваються в психології та педагогіці, дозволяють зробити висновки про те, що мотивація є не тільки психологічної категорією, вона вийшла за рамки психології і стала невід'ємною частиною навчально-виховного процесу ЗВО. Для мотивації студентів до навчання з боку викладачів сучасна система освіти пропонує широкий спектр освітніх можливостей, які необхідно враховувати в побудові своєї педагогічної діяльності.

Основою для виділення вище зазначеної організаційно-педагогічної умови стала спрямованість застосування інтерактивних технологій які суттєво впливають на пізнавальну активність студентів, що є одним із чинників для підвищення мотивації навчальної діяльності студентів.

Змістовна складова інтерактивної технології є підсистемою загальної професійно-педагогічної підготовки і реалізується в межах викладання дисциплін професійно-педагогічного циклу. З метою підвищення пізнавальної активності студентів нами був розроблений спецкурс "Інтерактивні технології в сучасній освіті". У навчальній і робочій програми спецкурсу визначені цілі, завдання, загальні положення, зміст підготовки та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

Проблема освоєння і реалізації інтерактивних технологій є актуальною у педагогічній теорії і практиці і виступає як проблема міждисциплінарного дослідження, оскільки для її вирішення необхідна інтеграція педагогічних, соціологічних, психологічних та інших галузей знань [3]. Тому одним з основних завдань спецкурсу є систематизація знань студентів і формування умінь інтегрованого їх застосування в практиці інтерактивних технологій.

Даний спецкурс передбачає проведення лекційних, семінарських занять, а також самостійну роботу студентів. Викладання спецкурсу дає можливість майбутнім вчителям засвоїти сутність, зміст інтерактивних технологій та педагогічної інтеракції, сформувані необхідний рівень компетентності в проектуванні педагогічних систем, процесів, технологій і ситуацій, розвинути творчі здібності і педагогічну рефлексію. На основі положень системного підходу запропонований спецкурс цілісно реалізує цілі, завдання, зміст підготовки до професійної діяльності, містить комплекс основних методів, форм інтерактивних технологій, забезпечує розвиток творчих здібностей, аналітичних, прогностичних умінь, а також індивідуальний, диференційований підхід до процесу навчання. Для вирішення цих завдань в зміст експериментального курсу була включена тема "Інтерактивні технології навчання", при вивченні якої студенти познайомилися з інтерактивними технологіями навчання, різними підходами до їх класифікації, оцінили дидактичні можливості різних груп інтерактивних технологій

навчання, конкретизували умови їх застосування в процесі викладання навчальних предметів їх профільної підготовки. При вирішенні професійних завдань майбутніми учителями були використані різні інтерактивні технології навчання (електронні підручники, енциклопедії, словники, навчальні системи, інтерактивна дошка та ін.); реалізовані інформаційна, інтерактивна і управлінська функції даної групи засобів навчання.

Для забезпечення другої організаційно-педагогічної умови – застосування інтерактивних технологій для моделювання проблемних професійно-комунікативних ситуацій застосовувались наступні інтерактивні технології: рольові і ділові ігри та метод case-study.

Особливістю моделювання проблемних професійно-комунікативних ситуацій при професійно-орієнтованому навчанні є те, що викладач повинен створювати такі навчальні ситуації, які, з одного боку, мають професійну значущість для студентів, що задовольняють їх пізнавальний інтерес професійного спрямування підготовки в вузах, а з другого – дають можливість розкрити і реалізувати педагогічні комунікативні здібності, необхідні в діяльності майбутнього вчителя.

Головною сутнісною рисою імітаційного моделювання є ігровий характер, який в основному здійснюється за рахунок наявності різноманітних ролей. У процесі рольової взаємодії відбувається рішення навчальних і змодельованих практичних завдань, обмін цінностями, знаннями, вміннями в ході реалізації конкретних педагогічних завдань, наприклад вміння почати і вести урок, правильно формулювати, висловлювати та пояснювати географічні поняття, утримувати увагу класу, спілкуватися з колегами і батьками учнів і т.ін.

Тобто під час участі у рольовій грі студенти можуть асоціювати себе з певною дійовою особою, роль якої вони виконують, поставити себе на місце цієї людини в певних обставинах, а це збагатить їх життєвий досвід, допоможе придбати деякі практичні навички за фахом і розвинути професійно комунікативні вміння і творче, нестандартне мислення.

Під час застосування такої інтерактивної технологія, як рольова гра студенти виконували ролі учителів географії, класних керівників, учнів та їх батьків, адміністрації школи тощо, майже всі ці ролі студентам психологічно знайомі. Отриманні в процесі навчання в ЗВО знання дозволяли створити ситуацію, близьку до реального спілкування наприклад: “Виклик до дошки”, “В кабінеті у директора”, “В учительській”, “Бесіда с батьками”, “Запізнення учня на урок”, “Обговорення результатів проведеної контрольної” тощо. Данні імітаційні моделі легко вписувались в навчальний процес.

Кожна роль в грі набуває певну особистісну забарвлення, в ній фіксуються професійно значущі або професійно неприпустимі риси особистості. Розігрування дії відбувається в ситуації, що супроводжується виникненням різних реакцій її учасників і вимагає від них мобілізації професійних, інтелектуальних і психофізичних здібностей.

В якості ще однієї з технологій моделювання професійно-комунікативної ситуації нами було обрано “метод case-study”, який в останні роки завоював провідні позиції в навчанні і активно використовується в зарубіжній практиці бізнес-освіти, а також вважається одним з найбільш ефективних способів навчання студентів навичкам вирішення типових проблем. Цей метод широко використовується при навчанні багатьох предметів, бо має всі ознаки пост-

класичного періоду в освіті [2]. В рамках вищої школи рішення кейсів при підготовці майбутніх вчителів має перерости, на наш погляд, від вирішення суто комунікативних завдань до реалізації проблем професійного характеру, які зачіпають одночасно педагогічні, професійні, творчі та соціокультурні аспекти комунікації.

Водночас case-study – це одна із форм інтерактивних технологій, яка базується на реальному фактичному матеріалі чи реальних ситуаціях, які виникають у процесі професійної діяльності, а їхньою основою є реальні професійні, педагогічні та комунікативні ситуації [8], де студенти повинні проаналізувати ситуацію, визначити сутність проблеми, запропонувати основні шляхи її вирішення та обрати оптимальний варіант.

Виділення третьої організаційно-педагогічної умови, активізація пізнавальної діяльності із застосуванням інтерактивних технологій, базувалась на тому, що відповідно до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [5], в якій розкриваються основні принципи освіти до 2021 року, одним із принципів зазначено “спонукати студентів вчитися та навчити їх культурі самостійної діяльності”. У зв'язки з чим зростає роль інтерактивних інформаційно-комунікативних технологій в професійній діяльності майбутнього учителя географії та створення інформаційного освітнього середовища, що забезпечує взаємодію суб'єктів навчання.

Один із шляхів підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів, в тому числі вчителів географії, на сучасному етапі – цілеспрямоване формування їх пізнавальної активності і самостійності, так як робота в умовах ринку вимагає конкурентоспроможних фахівців, що володіють професійною мобільністю, готовністю до безперервного пошуку, цілеспрямованістю, глибокими знаннями в обраній сфері діяльності. Досягти всього цього неможливо без активного, зацікавленого, творчого ставлення індивіда, без міцних теоретичних знань, умінь, практичних навичок, які є значущими в майбутній професійній діяльності педагога.

Для реалізації окресленої організаційно-педагогічної умови використовувалися наступні технології, методи, засоби та прийоми інтерактивної взаємодії.

Застосування інформаційно-комунікативних технологій систем комп'ютерного тестування MyTestPro, яку можливо не тільки застосовувати для перевірки знань, а застосовувати в якості інтерактивної технології для підготовки майбутніх учителів географії. В процесі викладання спецкурсу “Методика застосування комп'ютерної техніки на уроках географії в школі”, студентам, майбутнім учителям географії, пропонувалось самостійно створити тест в тестувальному блоку програми і опрацювати навчальну, інтерактивну частину, в освітньому блоці програми.

Робота з інтерактивними електронними освітніми ресурсами, до яких відносять інтерактивні підручники, енциклопедії і різноманітні інтерактивні електронні атласи. Для контролю знань, умінь та навичок з обраної теми в інтерактивній карті передбачаються тестові завдання та географічні задачі з відповідним оцінюванням. Інтерактивні карти використовували при викладанні дисципліни “Методика та практика роботи зі шкільними географічними атласами та картами”, розглядалась можливість їх використання на уроках географії в школі для вивчення нового матеріалу, узагальнення, корекції та перевірки знань, вмінь та навичок, застосування для виконання учнями практичних робіт.

Найбільш результативною формою застосування інтерактивних технологій із використанням інформаційно-комунікативних засобів в освітньому процесі підготовки майбутніх учителів географії нами визначено їх приєднання до програмно-методичних комплексів, що направлено використання комп'ютерних технологій разом із супроводжуваними друкованими матеріалами навчального характеру.

Отже, підвищення рівня пізнавальної активності і самостійності майбутніх учителів географії, формування їх як суб'єктів професійно-творчої діяльності є однією з актуальних проблем сучасної педагогічної теорії і практики.

Висновки. Таким чином, застосування інтерактивних технологій в підготовці майбутніх учителів до професійної діяльності дає ряд переваг.

1. У процесі реалізації інтерактивної технології студент виступає активним суб'єктом навчальної діяльності, викладач займає позицію організатора, помічника, консультанта.

2. У процесі застосування інтерактивних технологій студенти опановують необхідні знання, вміння, навички, відбувається розвиток аналітичних, комунікативних та дослідницьких здібностей, критичного мислення, перебудова мотиваційної сфери.

3. В результаті застосування рольових ігор та методу case-study важливе місце займають контрольні-оціночні процеси, а також рефлексія власної діяльності з боку студента.

4. Результативність застосування інтерактивних технологій в певній мірі залежить від ефективної взаємодії викладача та студентів.

Реалізація вище викладених організаційно-педагогічних умов застосування інтерактивних технологій дає можливість істотно підвищити ефективність процесу підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності.

Перспективи подальшого дослідження ми бачимо в удосконаленні застосування інтерактивних технологій відповідно до специфіки та напрямів і спеціальностей професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів.

Використана література :

1. Болубаш Н. М. Проблема формування професійної компетентності майбутніх економістів засобами мережевих технологій у педагогічній теорії та практиці. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"*. Сер.: Педагогіка. 2012. Т. 199, Вип. 187. С. 48-54. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2012_199_187_10
2. Бортникова Т. Г. Использование case-study в ходе обучения основам межкультурной коммуникации. *Социально-экономические явления и процессы*. 2014. № 4. С. 145-149.
3. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2015. 632 с.
4. Мельніченко В. В. Система організаційно-педагогічних умов управління професійно-технічним училищем сільськогосподарського профілю в соціології освіти [Електронний ресурс]. *Наукові праці*. 2002. [вип. 7]. Т. 20. С. 70-76. Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2002/20-7-13.pdf>
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/%2012/05/4455.pdf>
6. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий, В. А. Козаков [та ін.]. Київ : ІСДО, 1993. 336 с.

7. Сериков В. В. Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем. Москва : Издательская корпорация “Логос”, 1999. 272 с.
8. Ситуаційна методика навчання : теорія і практика / упор. О. І. Сидренко, В. І. Чуба]. Київ : Центр інновацій та розвитку, 2001. 256 с.
9. Философский энциклопедический словарь / гл. ред. : Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалев, В. Г. Панов. Москва : Сов. Энциклопедия, 1983. 840 с. С. 482.
10. Чижевський Б. Г. Організаційно-педагогічні умови становлення ліцеїв в Україні. Київ : Інститут педагогіки АПН України. 1996. 249 с.

References:

1. Boliubash N. M. Problema formuvannya profesiinoi kompetentnosti maibutnix ekonomistiv zasobamy mrezhevykh tekhnolohii u pedahohichnii teorii ta praktytsi. *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu “Kyievo-Mohylianska akademiia”*. Ser.: Pedahohika. 2012. T. 199, Vyp. 187. S. 48-54. Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2012_199_187_10
2. Bortnikova T. G. Ispolzovanie case-study v hode obucheniya osnovam mezhkulturnoj kommunikacii. *Socialno-ekonomicheskie yavleniya i processy*. 2014. № 4. S. 145-149.
3. Malafii I. V. Dydaktyka novitnoi shkoly : navchalnyi posibnyk. Kyiv : Vydavnychi Dim “Slovo”, 2015. 632 s.
4. Melnichenko V. V. Systema orhanizatsiino-pedahohichnykh umov upravlinnia profesiino-tekhnichnym uchylyshchem silskohospodarskoho profilii v sotsiolohii osvity [Elektronnyi resurs]. *Naukovi pratsi*. 2002. [vyp. 7]. T. 20. S. 70-76. Rezhym dostupu : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2002/20-7-13.pdf>
5. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na 2012–2021 roky [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/%2012/05/4455.pdf>
6. Orhanizatsiia samostiinoi roboty studentiv v umovakh intensyfikatsii navchannia : navch. posib. / A. M. Aleksiuk, A. A. Aiurzanain, P. I. Pidkasytyi, V. A. Kozakov [ta in.]. Kyiv : ISDO, 1993. 336 s.
7. Serikov V. V. Obrazovanie i lichnost. Teoriya i praktika proektirovaniya pedagogicheskikh sistem. Moskva : Izdatelskaya korporaciya “Logos”, 1999. 272 s.
8. Sytuatsiina metodyka navchannia : teoriia i praktyka / upor. O. I. Sydrenko, V. I. Chuba]. Kyiv : Tsentri innovatsii ta rozvytku, 2001. 256 s.
9. Filsofskij enciklopedicheskij slovar / gl. red. : L. F. Ilchev, P. N. Fedoseev, S. M. Kovalev, V. G. Panov. Moskva : Sov. Enciklopediya, 1983. 840 s. S. 482.
10. Chyzhevskiy B. H. Orhanizatsiino-pedahohichni umovy stanovlennia litseiv v Ukraini. Kyiv : Instytut pedahohiky APN Ukrainy. 1996. 249 s.

АДОБОВСКАЯ М. В. Организационно-педагогические условия и их реализация с применением интерактивных технологий для формирования готовности к профессиональной деятельности будущих учителей географии.

В статье рассматриваются организационно-педагогические условия применения интерактивных технологий в подготовке будущих учителей географии к профессиональной деятельности. Рассматривается определение понятия “организационно-педагогические условия” в научно-педагогической литературе. Организационно-педагогические условия подготовки будущего учителя географии к профессиональной деятельности в рамках нашего исследования рассматриваются в условиях применения интерактивных технологий.

В работе предложены следующие организационно-педагогические условия подготовки будущих учителей географии: создание оптимальных условий для повышения мотивации учебной деятельности студентов путем применения интерактивных технологий; применение интерактивных технологий для моделирования проблемных профессионально-коммуникативных ситуаций; активизация познавательной деятельности с применением интерактивных технологий. Также представлены методы реализации вышеуказанных организационно-педагогических условий.

В статье обосновываются преимущества применения интерактивных технологий для формирования готовности к профессиональной деятельности будущих учителей географии и

предлагаются перспективы дальнейшего развития усовершенствования применения интерактивных технологий в профессиональной подготовке будущих учителей.

Ключевые слова: организационно-педагогические условия, интерактивные технологии, подготовка будущих учителей к профессиональной деятельности, мотивация учебной деятельности, имитационное моделирование, метод case-study, активизация познавательной деятельности.

ADOVOVSKA M. V. Organizational-pedagogical conditions and their implementation with the use of interactive technologies for the formation of readiness for the professional activities of future teachers of geography.

The article discusses the organizational and pedagogical conditions for the use of interactive technologies in the preparation of future teachers of geography for professional activities. The definition of the concept of “organizational and pedagogical conditions” in the scientific and pedagogical literature is considered. The organizational and pedagogical conditions of preparing the future teacher of geography for professional activities in the framework of our research are considered in terms of the use of interactive technologies.

The paper suggests the following organizational and pedagogical conditions for training future teachers of geography: the creation of optimal conditions for increasing the motivation of students’ learning activities through the use of interactive technologies; the use of interactive technologies to model problematic professional communicative situations; activation of cognitive activity using interactive technologies. Also presented are methods for implementing the above organizational and pedagogical conditions.

The article substantiates the advantages of the use of interactive technologies for the formation of readiness for the professional activities of future teachers of geography and suggests prospects for the further development of improving the use of interactive technologies in the training of future teachers.

Keywords: organizational and pedagogical conditions, interactive technologies, training future teachers for professional activities, motivation of educational activities, simulation modeling, case-study method, activation of cognitive activity.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-143.2019.02>

УДК [378.091.33-027.22:81’243]

Александрова Л. Г., Гвоздецька К. О.

РОЛЬОВА ГРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ МОВНОГО ЗВО

Значення рольової гри неможливо вичерпати та оцінити розважально-рекреативними можливостями. Її феномен полягає в тому, що гра, будучи розвагою, відпочинком, має здатність перерости у творчість, у навчання та у модель людських взаємин. У сучасній педагогіці рольова гра розглядається як специфічний вид людської діяльності, спрямований на відображення навколишньої дійсності, зокрема трудової діяльності дорослих, їх життя і суспільних відносин.

Статтю присвячено проблемі навчання іншомовного діалогічного мовлення за допомогою рольової гри студентів 1 курсу. Визначено поняття рольової гри, її головні риси, види та процес